

สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ

ในการประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายของการประเมินคือ ประการแรก เพื่อศึกษาเชิงประเมินประสิทธิภาพของการเรียนของนิสิตทุนการศึกษา ประการที่สอง เพื่อติดตามผลความก้าวหน้าทางวิชาการและความก้าวหน้าทางวิชาชีพของนิสิตทุนการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา และประการสุดท้าย เพื่อศึกษาเชิงประเมินความคิดเห็นของนิสิตทุนการศึกษาที่มีต่อโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาให้ ตัวอย่างประชากรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชากรนิสิตทุนการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2511 - 2519 จำนวน 54 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ไม่ได้รับทุนการศึกษาจำนวน 22 คน ซึ่งได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเปรียบเทียบเข้าคู่กับกลุ่มตัวอย่างนิสิตทุนการศึกษา ในด้านเพศ หน้าที่การศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี และสภาพการทำงานหลังจากจบปริญญาตรี เหมือนกัน ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็นข้อมูลด้านการศึกษาของนิสิตทุนการศึกษา เช่น ระยะเวลาที่นิสิตทุนการศึกษาใช้ศึกษา เป็นรายบุคคลจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตทุนการศึกษา ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเหล่านี้จากแฟ้มประวัตินิสิตบัณฑิตวิทยาลัย และข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนิสิตทุนการศึกษาในปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางวิชาการ ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และความคิดเห็นของนิสิตทุนการศึกษาที่มีต่อโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งใช้แบบตามเกี่ยวกับโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำการทดสอบค่าที และคำนวณค่าสัดส่วนทำการทดสอบสัดส่วนค่าซี ค่าความหาฐานนิยม และวิเคราะห์เนื้อหาเรื่อง ซึ่งผลการประเมินโดยสรุปมีดังนี้

1. สรุปผลการประเมิน ประสิทธิภาพทางการเรียนของผู้รับทุนการศึกษา

1.1 อัตราส่วนความสูงแปลลา โดยเฉลี่ยของผู้รับทุนการศึกษาทั้ง 9 รุ่น มีค่าเท่ากับ 0.13 มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ามีความสูงแปลลาทางการศึกษาอันเกิดจากการเรียนไม่สำเร็จของผู้รับทุนการศึกษา

1.2 อัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษา โดยเฉลี่ยของผู้รับทุนการศึกษาทั้ง 9 รุ่น มีค่าเท่ากับ 0.75 ซึ่งน้อยกว่า 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้รับทุนการศึกษาใช้เวลาในการศึกษามากกว่ากำหนดเวลาขั้นต่ำของหลักสูตร

1.3 ระยะเวลาที่ผู้รับทุนการศึกษาทั้ง 9 รุ่นใช้ในการศึกษาจนสำเร็จ โดยเฉลี่ย มีค่า 5.7 เทอม ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระยะเวลาที่ผู้ไม่ได้รับทุนการศึกษาใช้

1.4 คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของผู้รับทุนการศึกษาทั้ง 9 รุ่น มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.6 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวคือมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของผู้ไม่ได้รับทุนการศึกษา

1.5 ผู้ได้รับทุนการศึกษามีเพียงร้อยละ 47 เท่านั้นที่ได้คะแนนวิทยานิพนธ์ระดับดีมาก ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และร้อยละของวิทยานิพนธ์ดีมาก ในกลุ่มผู้รับทุนการศึกษาและผู้ไม่ได้รับทุนการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. สรุปผลการประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ ของผู้รับทุนการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา มีดังนี้

2.1 ผู้รับทุนการศึกษาเพียงร้อยละ 19 เท่านั้นที่ได้ศึกษาต่อจนสำเร็จระดับปริญญาเอก ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผู้รับทุนการศึกษาร้อยละ 94 มีผลงานวิชาการซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 ผู้รับทุนการศึกษาร้อยละ 94 ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.4 ผู้รับทุนการศึกษามีเพียงร้อยละ 61 เท่านั้น ที่ได้ให้บริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สรุปผลการประเมินความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ของผู้รับทุนการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปีดังนี้

3.1 ผู้รับทุนการศึกษาร้อยละ 94 ได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 ผู้รับทุนการศึกษาร้อยละ 56 ได้เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแต่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ผู้รับทุนการศึกษาที่เป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษา มีความก้าวหน้าทางตำแหน่งวิชาการต่ำกว่าเกณฑ์พอๆจะมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สรุปผลการประเมินความคิดเห็นของผู้รับทุนการศึกษาเกี่ยวกับโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของโครงการ

4.1 ในทางปฏิบัติงานของผู้รับทุนการศึกษาพบว่า ชอบชายของงานที่ผู้รับทุนการศึกษาได้รับมอบหมายใหม่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยร้อยละ 61 มีความเห็นว่างานที่ได้รับมอบหมายใหม่ปฏิบัติมีความเหมาะสม

4.2 ผู้รับทุนการศึกษามีความเห็นว่างานโครงการให้ทุนการศึกษาที่มีประโยชน์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้รับทุนการศึกษาทุกคนมีความเห็นว่าโครงการควรดำเนินต่อไป โดยร้อยละ 60 มีความเห็นว่าควรขยายโครงการเพิ่มขึ้น

4.3 ผลการประเมินความเหมาะสมในการดำเนินงานของโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของโครงการส่วนใหญ่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการให้บุคลากรมาศึกษาต่อมีสิทธิขอรับทุน จำนวนเวลาที่ให้ผู้รับทุนทำงาน และเงินที่ผู้ให้ทุนการศึกษารับ มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการประเมิน

1. จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย ผลการประเมินพบว่า อัตราส่วนความสูญเสียค่าทางการศึกษาโดยเฉลี่ยของผู้รับทุนการศึกษามีค่ามากกว่า 0 แสดงถึงการสูญเสียค่าทางการศึกษาอันเนื่องจากการออกก่อนสำเร็จการศึกษาของผู้ได้รับทุน เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการลาออกก่อนสำเร็จการศึกษพบว่าผู้รับทุนการศึกษาร้อยละ 38

ออกก่อนสำเร็จการศึกษาเนื่องจากไปศึกษาต่อต่างประเทศ ซึ่งสาเหตุนี้ในอีกจะถือเป็นสาเหตุของความสูญเสียไปทางการศึกษาที่สำคัญ เพราะผู้รับทุนออกแล้วสำเร็จการศึกษาเพื่อความก้าวหน้าในการศึกษาต่อ แต่อย่างไรก็ตามก็ถือเป็นความสูญเสียไปอย่างหนึ่งในแง่การลงทุนของโครงการ สาเหตุของความสูญเสียไปทางการศึกษาอีกสาเหตุหนึ่งพบกับผู้รับทุนที่ไม่สำเร็จการศึกษา ส่วนมากพบสภาพการเป็นบิดิตเนื่องจากทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จตามกำหนดเวลา และสาเหตุนี้ก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประสิทธิภาพทางการศึกษาของผู้รับทุนการศึกษามีค่าต่ำ เพราะผู้รับทุนการศึกษาใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์มากถึงไม่สามารถสำเร็จการศึกษากายในกำหนดเวลาขั้นต่ำของหลักสูตรได้ ซึ่งสาเหตุที่นับเป็นสาเหตุสำคัญที่ควรพิจารณามาตรการ เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. เมื่อพิจารณาแนวโน้มของอัตราความสูญเสียไปทางการศึกษาพบว่าไม่ปรากฏความสูญเสียไปทางการศึกษาของผู้รับทุนในรุ่น 2511 - 2515 คือ ผู้รับทุนการศึกษาทุกคนสามารถสำเร็จการศึกษา แต่แนวโน้มของอัตราความสูญเสียไปทางการศึกษาในรุ่นหลัง ๆ มีค่าสูงขึ้น ทำนองเดียวกันแนวโน้มของอัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษาพบว่าในระยะแรก ๆ คือผู้รับทุนรุ่น 2511 - 2513 ปรากฏว่าค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพมีค่าเป็น 1 แสดงให้เห็นว่าผู้รับทุนการศึกษาทุกคนสามารถสำเร็จการศึกษากายในเวลา 4 ภาค แต่ในรุ่นหลัง ๆ พบว่าอัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษามีค่าต่ำลงซึ่งแสดงว่าผู้รับทุนการศึกษาในรุ่นหลัง ๆ ใช้เวลาในการฝึกมากกว่า 4 ภาค ซึ่งเป็นเหตุที่อาจเป็นเพราะในระยะแรก ๆ อัตราส่วนระหว่างอาจารย์ต่อนิสิตนั้นมีค่าสูง จึงทำให้อาจารย์มีโอกาสให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่าง ๆ แก่นิสิตได้มากกว่าในระยะหลัง ๆ ซึ่งอัตราส่วนของอาจารย์ต่อนิสิตมีค่าต่ำลงและปริมาณงานของอาจารย์มีมากขึ้น อาจทำให้ไม่สามารถดูแลนิสิตได้ทั่วถึงและอาจเป็นเพราะในระยะหลัง ๆ ความนิยมในการไปศึกษาต่อต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบระยะเวลาในการศึกษาของผู้รับทุนการศึกษากับผู้ไม่ได้รับทุนพบว่าผู้ได้รับทุนการศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วใช้เวลาในการศึกษาน้อยกว่าผู้ไม่ได้รับทุน แสดงให้เห็นว่าโครงการนี้อาจมีส่วนส่งเสริมช่วยให้ผู้รับทุนการศึกษามีเวลาในการศึกษาน้อยลง แต่อย่างไรก็ตามเวลาที่ผู้รับทุนการศึกษามีใช้ในการศึกษายังคงต่ำกว่าเกณฑ์

3. เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้รับทุนการศึกษาพบว่า ผู้รับทุนการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่านคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร **เป็นไปตามเกณฑ์** คือได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้ไม่ได้รับทุนการศึกษา แสดงให้เห็นว่าโครงการนี้อาจมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น แต่เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่านคะแนนวิทยานิพนธ์พบว่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าโครงการนี้มีได้ช่วยส่งเสริมให้ผู้รับทุนการศึกษามีความสามารถในการทำงานวิจัยได้ดีตามเกณฑ์ที่กำหนด หรือที่กล่าวคือ ผู้ไม่ได้รับทุนการศึกษาที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของงานที่นิสิตได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมิได้ส่งเสริมประสบการณ์ด้านการวิจัย

4. ด้านความก้าวหน้าทางวิชาการของผู้รับทุนการศึกษพบว่า ผู้รับทุนการศึกษามีความก้าวหน้าทางวิชาการ ค่านการมีผลงานทางวิชาการ และเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงถึงความรักในวิชาการ และการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของนักวิชาการ ส่วนความก้าวหน้าในการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก **ไม่เป็นไปตามเกณฑ์** ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกต้องอาศัยทุนทรัพย์ในการศึกษามาก เพราะต้องศึกษาในต่างประเทศ ประกอบกับการสนับสนุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกมีเฉพาะอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น จึงอาจทำให้ **เสียส่วน**ในการศึกษาต่อปีค่า

5. ในด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพพบว่า ผู้รับทุนการศึกษาร้อยละส่วนใหญ่ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท ซึ่งการทำงานตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษานี้ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะบอกให้ทราบถึงการก้าวต่อไปในวิชาชีพ ในด้านความก้าวหน้าทางตำแหน่งวิชาการของผู้รับทุนการศึกษายังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานจริง ๆ ก็ไม่มีตัวแปรที่สำคัญต่าง ๆ มากมายที่จะเป็นผลต่อความก้าวหน้าในตำแหน่งวิชาการ

6. ในการดำเนินงานของโครงการ ถึงแม้ว่าผู้รับทุนการศึกษาก็จะเห็นว่าการดำเนินงานของโครงการส่วนใหญ่มีความเหมาะสม เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีการดำเนินงานบางด้านที่ผู้รับทุนเห็นว่าไม่เหมาะสมเท่าที่ควร ซึ่งน่าจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น การให้ผู้ลาพักราชการมาศึกษามีสิทธิสมัครขอรับทุนได้นั้น ผู้รับทุนส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เหมาะสมเพราะผู้ที่ลาพักราชการมาศึกษาต่อก็มีเงินเดือนประจำอยู่แล้ว

ซึ่งหนี้ น่าจะเปิดโอกาสให้เฉพาะผู้ที่ยังไม่มียางประจำ ในค่านปริมาณเงินทุนแต่ละเดือนที่ได้รับ ผู้รับทุนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าน้อยเกินไป น่าจะได้อำหนดให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ ปริมาณเงินที่ให้ควรใกล้เคียงกับอัตราเงินเดือนขั้นต่ำของผู้ที่สำเร็จในระดับปริญญาตรี เพื่อผู้รับทุนการศึกษาสามารถใช้จ่ายได้เพียงพอ โดยไม่ต้องหางานอย่างอื่นในขณะที่รับทุน ระยะเวลาที่ให้ทุนควรให้ติดต่อกัน 24 เดือน ตามระยะเวลาขั้นต่ำของหลักสูตรซึ่งจะเป็น การช่วยเหลือชีวิตอย่างจริงจัง การกำหนดเวลาให้ผู้รับทุนทำ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์นั้น ผู้รับทุนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าจำนวนชั่วโมงที่ให้ทำงานนี้มากเกินไป ซึ่งอาจทำให้ กระทบกระเทือนต่อผลการ เรียนของนิสิตได้ ระยะเวลาของการทำงานที่เหมาะสมควรอยู่ ระหว่าง 6 - 8 ชั่วโมง แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าจำนวนเวลาที่นิสิตทำงานคือลักษณะของงาน ที่ได้รับมอบหมายให้ทำ ควร เป็นงานวิชาการอันส่งเสริมให้นิสิตมีประสบการณ์และความรู้ ในสาขาวิชาที่ศึกษาสูงขึ้น

ในค่านประโยชน์ของโครงการแม้ว่าผู้รับทุนการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษานี้มีประโยชน์และเป็นไปตามสมมติฐานก็ตาม แต่โครงการนี้ น่าจะให้ประโยชน์ยิ่งขึ้นถ้าผู้รับทุนการศึกษาและอาจารย์ผู้มอบหมายงานให้ผู้รับทุนการศึกษา ปฏิบัติได้เข้าใจถึงเจตนารมณ์ที่สำคัญของโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษา ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัย น่าจะได้อธิบายให้นิสิตและอาจารย์ผู้ควบคุมดูแลการทำงานของนิสิตได้ เข้าใจถึงเจตนารมณ์ หรือจุดมุ่งหมายที่สำคัญของโครงการนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ
  - 1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย
    - 1.1.1 จากการศึกษาไม่พบว่าโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษามี วัตถุประสงค์ที่แน่ชัด บัณฑิตวิทยาลัยจึงควรกำหนดนโยบายของการให้ทุนผู้ช่วยสอน พร้อมทั้งวางวัตถุประสงค์เฉพาะของการให้ทุนให้ชัดเจนว่าทุนนี้ควรมุ่งส่งเสริมประสบการณ์ ของผู้รับทุนการศึกษาในด้านใด

1.1.2 บัณฑิตวิทยาลัยควรพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการในบางส่วนที่ผู้รับทุนการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของโครงการในค่านั้น ๆ ยังไม่เหมาะสมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นการดำเนินงานของโครงการที่ผู้รับทุนการศึกษาเห็นว่ายังไม่เหมาะสม เช่น การให้ผู้ที่ เป็นข้าราชการ ซึ่งลา มาศึกษาต่อมีสิทธิขอรับทุนการศึกษา การกำหนดเวลาให้ทำงานสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง ปริมาณเงินที่ใหญ่วางสอนในแต่ละเดือน และระยะเวลาในการให้ทุนการศึกษา สาขา ที่ไม่เหมาะสมนั้นผู้รับทุนการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าเป็นข้าราชการซึ่งลา มาศึกษาต่อ มีเงินเดือนประจำอยู่แล้ว ซึ่งทุนนี้ควรให้ความสนับสนุนและมุ่งช่วยเหลือบัณฑิตที่ยังไม่มีงานประจำทำ แต่ควรพิจารณาให้ทุนการศึกษาแก่ผู้ที่ลา มาศึกษาต่อที่มีความประสงค์จะทำงานให้ภาคีวิชาที่ควรให้ทุนในรูปของการยกเว้นค่าเล่าเรียนแทนที่จะให้เงินเป็นรายเดือน ในการกำหนดเวลาทำงานของผู้ช่วยสอนอาทิตย์ละ 10 ชั่วโมงนั้น ผู้ช่วยสอนบางส่วนมีความเห็นว่า ระยะเวลาที่เินทำงานนั้นมากเกินไป ระยะเวลาที่เหมาะสมน่าจะเป็น 6-8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ปริมาณเงินทุนแต่ละเดือนที่ผู้ช่วยสอนควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน อันจะเป็นการช่วยเหลือบัณฑิตอย่างจริงจัง และในการให้ทุนแก่นิสิตควรให้ติดต่อกันเป็นเวลา 24 เดือน ตามกำหนดเวลาขั้นต่ำของหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

1.2 ขอเสนอแนะสำหรับหัวหน้าภาควิชา งานที่มอบหมายให้นิสิตปฏิบัติควร เป็นงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้รับทุนการศึกษาได้รับประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ศึกษา ลักษณะของงานที่มอบหมายให้ผู้รับทุนปฏิบัติควรมุ่งให้นิสิตมีประสบการณ์ด้านการวิจัยเป็นพิเศษ เพราะจากสาเหตุการไม่สำเร็จการศึกษาของผู้รับทุนการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เนื่องจากการทำวิทยานิพนธ์ไม่สำเร็จ และคุณภาพของวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่สำเร็จก็ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง

2. ขอเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงหรือวิธีดำเนินของโครงการในระยะแรก ๆ ว่า เพราะเหตุใดในระยะแรก ๆ ผู้รับทุนการศึกษามีประสิทธิภาพทางการเรียนสูง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของโครงการ ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของผู้รับทุนการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมเพื่อจะไ้ทราบถึงผลของโครงการ ที่มีต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพของผู้รับทุนการศึกษาคือยิ่งขึ้น